

GÉÉN HELPER DIE BIJ HEM PAST?

Verbinding maken met elkaar in het huwelijk (2)

Als je in Genesis 1 zeven keer hebt gelezen dat het goed was (één keer staat er zelfs: zéér goed), dan hakt het er diep in als er opeens in Genesis 2 staat dat er iets niet goed was! Deze uitspraak staat in het tweede scheppingsverhaal (Gen. 2:4-25), dat vanuit een wat ander perspectief nog eens vertelt over het goddelijke begin van hemel en aarde en mensen: er wordt ingezoomd op de mens.

Gods creatie

‘...en er was de mens’. Maar nee, zo ging dat niet. God is scheppend bezig, hij neemt de tijd: hij maakt de mens, hij vormt hem, hij blaast hem de levensadem in de neus (2:7). Aandachtig, liefdevol en creatief werkt God aan de kroon op zijn schepping. Deze mens (adam) moeten we nog niet direct zien als de (biologische) man, maar als de allereerste mens in wie alles potentieel aanwezig was: mannelijk en vrouwelijk, allerlei rassen en kleuren, alle vormen van intelligentie, alle talenten waar mensen over kunnen beschikken.

Gods gedachten

En dan worden we deelgenoot gemaakt van Gods gedachten. Er is iets niet goed, ziet God. Wat niet? Dat de mens alleen, solo is. Maar voordat de mens dat zelf kan ervaren scheidt God de dieren en de vogels. Van alle soorten meerdere exemplaren (over mannetjes en wijfjes wordt hier nog niet gesproken). Adam gaat nu namen geven: de eerste cultuuropdracht voor de mens die hij/zij mag uitvoeren. Namen geven betekent: een bestemming geven, een doel aanwijzen. Al namen gevend begint de mens te ervaren dat er geen tegenover is, geen ander die tegenspel kan bieden, die kan aanvullen, die mee kan voelen. De mens verlangt naar iemand om mee te spreken, een relatie mee te hebben, intimiteit mee te beleven, mee te lachen en te huilen, mee samen te werken in de creatieve vormgeving van de wereld.

Verlaat mij niet, HEER, mijn God, blijf niet ver van mij. Haast u mij te helpen, HEER, u bent mijn redding.

Psalm 38:23-24

Helper

De aanduiding ‘helper’ of ‘hulp’ is voor veel misverstand vatbaar en heeft ook daadwerkelijk veel schade aangericht, tot uiting komend in de onderdrukking van vrouwen. Het is belangrijk om dat woord te ‘proeven’, omdat we het in de omgangstaal geneigd zijn om het te verbinden met zoiets als ‘hulpje’ (het kind op school dat hulpje van de juf mag zijn, het jongetje dat zijn vader mag helpen bij het maken van een konijnenhok). Om het woord ‘helper’ goed te leren kennen moeten we eerst dit constateren: het woord wordt meestal gebruikt voor God! God is onze helper, God helpt (zie bijv. Ps. 38:22-23; Ps. 40:17-18; Ps. 46:2; Ps. 124:8; Ps. 146:5-10)! Als wij in de problemen zitten, als we geen uitweg zien, dan zoeken we onze hulp bij God. Dus als de mens ervaart dat hij geen helper vindt, dan zegt hij: ‘ik heb iemand nodig die kwaliteiten heeft die ik niet bezit, die dingen kan waar ik machteloos sta.’

Zijde

De creatie van de vrouw (let erop dat de mens op dat moment slaapt: de man moet niet denken dat hij iets kan bijdragen aan de schepping van de vrouw) wordt meestal zo voorgesteld dat God uit de mens een rib neemt. Maar het is zeker ook mogelijk om het woord dat daar wordt gebruikt te vertalen met: ‘zijde’. God neemt dan de ene helft van de mens weg (of hij neemt de vrouwelijke helft, component weg) en maakt vanaf nu onderscheid tussen de biologische man en de biologische vrouw, maar met als doel om helemaal bij elkaar te passen, in elkaar verstrengeld te liggen, voor elkaar onmisbaar te zijn.

Gelijk aan mij

Adam staat te stralen als hij Eva ziet. Hij roept niet uit: ‘Jij bent mijn helper!’ Hij roept uit: ‘Eindelijk een gelijk aan mij!’ Er is zoveel herkenning, zoveel gelijkwaardigheid, zoveel verbondenheid! Ze zijn naakt, wat een accent legt op hun seksualiteit die vanaf nu ook gevierd kan worden omdat hun lichamen helemaal op elkaar zijn afgestemd. Schaamte is er niet, alleen maar openhartige onbekommerdheid, wederzijdse trots en oprechte blijdschap. Het is in ons denken over M&V belangrijk om naast de aanduiding ‘helper’ ook oog te hebben voor de uitdrukkingen: ‘die bij hem past’ (het klikt helemaal), ‘een gelijk aan mij’ (geweldig grote overeenkomst),

‘mijn eigen gebeente en vlees’ (zo ontzettend herkenbaar).

Ish, ishah en Jezus

Een Bijbelse antropologie (leer over de mens, de adam, de ish en de ishah) moet worden gedragen door een Bijbelse christologie (leer over de Christus, de nieuwe mens, de Jezus). Het is waar: er zijn verschillen tussen man(nelijk) en vrouw(elijk), en die verschillen zijn ervoor om ervan te genieten, om ervan te profiteren, om er feest over te vieren. Maar achter de verbindende verschillen is er iets wat nog meer de verbondenheid ervaarbaar zal maken: als het mannelijke én het vrouwelijke, als vrouwen én mannen zich voor hun nieuwe mens zijn volledig richten op Jezus. Onze diepste identiteit ligt niet in ons man zijn of vrouw zijn maar in Christus, in wie het mannelijke en vrouwelijke zo volmaakt verbonden zijn. En vervolgens mogen we ons om te groeien in ons man zijn of vrouw zijn richten op Christus (geen mannelijk of vrouwelijk egocentrisme maar nieuwe-menselijk christocentrisme). De mooiste kernkwaliteit van vrouwelijke en mannelijke nieuwe mensen is: de liefde.

Voor een geloofsgesprek...

1. Lees Genesis 2:18-25. Welke zinnen of woorden vallen je het meeste op?
2. God besteedt veel aandacht aan het creëren van de mens (mannelijk en vrouwelijk). Wat betekent dat voor ons, die zorgvuldigheid van onze Schepper?
3. Wat is jouw beeld bij het woord ‘helper’? Hoe verandert dat beeld als je je realiseert dat God onze helper wil zijn?
4. Hoe zie jij vanuit de Bijbel en vanuit het alledaagse leven de opdracht om elkaar als mannen en vrouwen aan te vullen (in plaats van aan te vallen)?
5. Benoem eens voorbeelden van ‘typisch’ mannelijk egocentrisme en ‘typisch’ vrouwelijk egocentrisme. Hoe kunnen we als mannelijke en vrouwelijke nieuwe mensen christocentrisch leven en ons door Christus laten vormen?

